

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

2021

Barbara Koukalová

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

CŽV: DOPLŇUJÍCÍ PEDAGOGICKÉ STUDIUM 2020–2021

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Barbara Koukalová

**Didaktika tělesné výchovy a sportu na nižším stupni
gymnázia**

Praha 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená závěrečná práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autora

vlastnoruční podpis

Anotace

Téma práce se zaměřuje na problematiku didaktiky tělesné výchovy a sportu na nižším stupni gymnázia. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou část. Teoretický oddíl je kompilací dostupné literatury a praktický je postaven na dotazníkovém šetření a rozhovoru s pedagogem tělesné výchovy. V úvodu jsou stanoveny výzkumné předpoklady, které v závěru práce budou buď potvrzeny, či vyvráceny.

Klíčová slova

Didaktika, dotazník, školní věk, tělesná výchova, učitel.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Historie a vývoj tělesné výchovy	7
1.1 Československé školství, jeho změny, s důrazem na tělesnou výchovu.....	9
2 Anatomický, tělesný a psychický vývoj dětí a mládeže.....	12
2.1 Mladší školní věk 6 (7) – 10 (11) let (prepubescence), anatomický, fyziologický, psychický vývoj	12
2.2 Střední školní věk: (10) 11–14 (15) LET (pubescence) anatomický, fyziologický, psychický vývoj	13
2.3 Starší školní věk: 14 (15) – (18) 19 let (adolescence) anatomický, fyziologický, psychický vývoj	14
3 Didaktika tělesné výchovy	16
3.1 Didaktika tělesné výchovy	17
4 Pedagog tělesné výchovy	20
4.1 struktura předpokladů a vlastností pedagoga	20
4.2 Proces formování učitele – utváření pedagogických předpokladů	21
5 Přínos sportu / tělesné výchovy a zdravý životní styl	23
6 Praktická část.....	25
6.1 Cíl výzkumné části	25
6.2 Metody výzkumu	25
6.3 Dotazníkové šetření – nižší stupeň gymnázia	26
6.4 Analýza dotazníkového šetření	38
7 Řízený rozhovor s pedagogy tělesné výchovy	42
7.1 Analýza rozhovoru	43
Závěr	45
Seznam použitých zdrojů.....	47
Seznam obrázků, tabulek a grafů	48
Seznam příloh	50

ÚVOD

Vývoj v naší společnosti stále více upozorňuje na to, že další rozvoj demokracie, vzdělanosti a kulturnosti národa není možný bez urychlené a praktické změny systému výchovy a vzdělávání. Studuji obor Tělesná výchova sport na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, a proto jsem si k vypracování závěrečné práce zvolila téma z oboru tělesné výchovy. Konkrétně didaktiku tělesné výchovy a sportu na nižším stupni gymnázia.

Práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou část. Teoretická část má převážně kompilační charakter z dostupné české literatury. V praktické části autorka vychází z dotazníkového šetření na Všeobecném a sportovním gymnáziu ve Vimperku a standardizovaného rozhovoru s učitelem tělesné výchovy ve výše uvedeném školském zařízení.

Cílem práce, ale i samotného dotazníkového šetření, je odpovědět na otázku, jak přistupují k výuce tělesné výchovy pedagogové dle věku. Na této škole působí 3 pedagogové tělesné výchovy ve věkovém rozmezí 25–40 let, 41–55 let a 55 let a více. Autorka se chtěla dozvědět informace a zároveň poučit z odpovědí respondentů, jak jsou hodiny těchto pedagogů vedeny a jaké mají názory studenti na tělesnou výchovu. Dále si autorka připravila strukturovaný, standardizovaný rozhovor s pedagogem ve věkové kategorii 55 let a více.

1 HISTORIE A VÝVOJ TĚLESNÉ VÝCHOVY

Obecně lze říct, že školní tělesná výchova je již 140 let součástí výchovy a vzdělávání v českých zemích. Základní stavební kámen k jejímu vzniku, vymezení cílů, obsahu a formy a vyučovacích metod však vznikly již mnohem dříve.

První krůček můžeme datovat do roku 1774, kdy byla zavedena povinná školní docházka Marií Terezií. Ve skutečnosti šlo spíše o povinnost vzdělávat děti od 6 do 12 let a umožnit tak přístup ke vzdělávání všem dětem.

Po porážce Rakouska ve válce s Pruskem přistoupilo Rakousko k velké transformaci školství. Součástí této reformy bylo zavedení tělesné výchovy jako povinného předmětu do osnov a zároveň byla zavedena povinná školní docházka na 8 let. Velkým impulsem pro zavedení tělesné výchovy do osnov škol byla fyzická příprava budoucích vojáků. Jako základ osnov pro tělesnou výchovu byly vymezeny tři okruhy učiva tělesných cvičení: pořadová, prostná, nářaďová (pouze pro vyšší typ škol).¹

První učební osnovy tělesné výchovy byly nazvané podle jejich autorů A. Spiesse (1810–1858) a A. Maula (1828–1907), vycházely ze základní analýzy pohybů. Cíle tělesné výchovy byly zaměřeny na rozvoj síly, obratnosti, jistoty, odvahy a sebedůvěry. Ve výše uvedených osnovách byl rozsah výuky tělesné výchovy stanoven na dvě vyučovací jednotky týdně.²

Na tzv. reálkách a gymnáziích byla tělesná výchova nepovinná. Dr. Miroslav Tyrš vedl v letech 1866–1884 „Tělocvičný ústav pro chlapce a dívky v Praze“. Roku 1869 byl založen na podnět Dr. Tyrše a Žofie Podlipské „Tělocvičný spolek paní a dívek pražských“, na jehož základech pak vznikaly další ženské tělocvičné spolky. V roce 1883 byla tělesná výchova v českých zemích na dívčích školách zrušena jako povinný předmět. O devět let později byl založen Český vzdělávací kurz pro učitelstvo tělocviku na středních a učitelských ústavech.

¹ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 7.

² VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 7.

Na konci 19. století se obsah a osnovy tělesné výchovy změnily, a to především na základě vlivů ze severovýchodních zemí a zejména francouzského fyziologického systému. Toto vše mělo vliv na rozšiřování tzv. rytmické tělesné výchovy a začala vznikat různá tělovýchovná hnutí, jako např. Sokol, Orel atd. Dále vznikala mezinárodní hnutí, která vedla k rozšíření sportů (Olympijské hry, Mezinárodní sportovní federace aj.).

Z vlivů rytmické tělesné výchovy a se značným rozvojem tělovýchovných hnutí nastávají i výrazné úpravy v nevyhovujících osnovách tělesné výchovy, a to jak pro chlapce, tak i pro dívky. Časová dotace byla totožná, tj. 2 hodiny týdně, avšak novinkou bylo zavedení tzv. nepovinných her, které byly orientovány na výkon a sportovní orientaci.

Pro dívky byla zavedena povinná tělesná výchova od roku 1913, avšak tento předmět mohl být vyučován pouze ženami – učitelkami.³

Po vzniku samostatného Československa přichází změna z pohledu osnov tělesné výchovy. Na tyto osnovy mělo velký vliv sokolské hnutí. Jejich základem byla cvičení pořadová, prostná a nářadová, atletika a hry byly doplněny sezónními cvičeními a sporty v přírodě (plavání, bruslení, sáňkování, lyžování), zaměřené na otužování žáků. Hodiny tělesné výchovy byly společné pro dívky i chlapce. Cviky se vždy přizpůsobovaly pohlaví žáků. Opět byla dodržena časová dotace dvou hodiny týdně.

Dalším přelomovým rokem z pohledu tělesné výchovy byl roku 1934, kdy se osnovy tělocviku odklání od tzv. novorakouské školy. Tělesná výchova byla zaměřena na žáka a jeho zdraví a zároveň založena na pedagogických a didaktických postupech učitele. Při výběru učiva se upřednostňovalo přirozené cvičení, jež bylo povětšinou vedeno hromadně. Soutěže byly doporučovány pouze v případech, kdy měl žák perfektně osvojeny dané činnosti, aby nevznikl žádný úraz. Vyučovací hodina měla být připravena co nejefektivněji, s nejmenším možným výkladem a omezením povelů. Nářadí ani náčiní pro cvičení nebylo přesně definováno, spíše se využívalo jako překážka. Pedagogům byla dána volnost při jejich výběru. Bylo rozděleno učivo pro dívky a chlapce. Opětovně byla zachována časová dotace v počtu dvou hodin týdně,

³ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 7.

avšak byla zavedena volitelná možnost sportovních aktivit v rozsahu jedné vyučovací hodiny. Změna tohoto přístupu vedla ke značné organizaci sportovních aktivit a soutěží, zejména na středních školách, a růstu fyzické zdatnosti studentů.

V období 2. světové války byla tělesná výchova na školách rozšířena na 4 vyučovací hodiny týdně. Obsah byl totožný jako u předešlých osnov, avšak doplněný o německý vliv, se zdůrazněným branným obsahem.

1.1 ČESKOSLOVENSKÉ ŠKOLSTVÍ, JEHO ZMĚNY, S DŮRAZEM NA TĚLESNOU VÝCHOVU

Povinnou osmiletou školní docházku změnil až zákon z roku 1948 – Zákon o jednotné škole.⁴ Tento nově přijatý zákon prodloužil povinné základní vzdělání z osmi na devět let. Československé školství bylo po přijetí tohoto zákona rozděleno na:

- mateřské školy (3–6 let)
- školy I. stupně – škola národní (6–11 let)
- školy II. stupně – škola střední (11–15 let)
- školy III. stupně – čtyřtřídní gymnázia a školy odborné (15–19 let)

Školní docházka byla ustanovena jako povinná pro děti od 6 do 15 let.

Po skončení 2. světové války a výhře komunistické strany ve volbách nastal velký vliv socialismu, což vedlo k celkové změně na tělesnou výchovu. Ustoupil směr tělovýchovných jednot a byl vytvářen světový systém tělesné výchovy a sportu, a to jak v obsahu samotného cvičení, tak i v idejích zaměření. Značný rozdíl byl v provádění tělesné výchovy v zemích se socialistickým zřízením a v zemích západních, tj. v zemích kapitalistických. Země východního – socialistického tábora považovaly tělesnou výchovu za jednu z nezbytných složek výchovy socialistického občana.⁵ Vše bylo

⁴ Zákon o jednotné škole byl chápán jako zákon, který sjednocuje požadavky na stejně staré žáky, na něž byly dosud kladeny různě vysoké nároky podle toho, na jaký druh školy chodili (gymnázia, reálky, měšťanky).

⁵ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 10.

organizováno jednotně, tzn. i tělesná výchova. V tomto období byla tělesná výchova jak povinná (školní), tak i dobrovolná.

Z pohledu genderu měl tento zákon velký přínos pro dívky. Bylo ustanoveno, že dívčí tělesná výchova je plně rovnoprávná s chlapeckou. Tělesná výchova byla povinná na všech typech škol. Od šesté třídy byla tělesná výchova dělena na chlapeckou a dívčí. Byly rozpracovány osnovy tělesné výchovy pro jednotlivé typy škol. V těchto osnovách byly formulovány zdravotní, ale i výchovné cíle a úkoly. Byly prosazovány změny na sportovní zaměření, opět bylo zařazeno cvičební nářadí jako součást výuky, ale v přiměřené podobě školní tělesné výchově byly formulovány aspekty zdravotní. V tomto období jsou jasné artefakty z 2. světové války, hlavním cílem byla výkonnost žáků a také branná výchova.

Jak jsem již uvedla výše, tělesná výchova byla zavedena do všech typů škol, a to i na vysoké školy.

Rok 1953 přinesl do československého školství opět změny, a to v podobě zkrácení povinné školní docházky na osm let. Byly stanoveny tzv. normativní osnovy, které byly zaměřeny na vzdělání, a hlavně na výkon. Tyto osnovy byly přejety ze sovětského vzoru. Zvyšování výkonu bylo oceňováno tzv. odznaky zdatnosti.

Velké změny přinesl rok 1960, kdy byla opětovně školní docházka prodloužena na devět let. Hlavní mottem tohoto období bylo „Spojení školy se životem“, z úhlu pohledu tělesné výchovy je možno říct, že existovala snaha o propojení povinné tělesné výchovy se zájmovou tělesnou činností.

Sedmdesátá léta přinesla v tělovýchovném procesu základy moderní teorie a praxi pro školní tělesnou výchovu.

Osmdesátá léta až po rok 1989 mohou být nazvána jako doba přechodu od sportovní po prožitkovou tělesnou výchovu. Tělesná výchova je v tomto období více zaměřována na prožitek z pohybu, tělesné sebepojetí, rozvoj pohybových schopností, možnost větší socializace.

Po Sametové revoluci a novele školského zákona v roce 1990 nastalo období liberalizace a vzniku tzv. sběrných devátých tříd (devátý ročník nebyl povinný). Vzniklou situaci měla řešit další novela školského zákona z června 1995, určující opětovnou devítiletou povinnou školní docházku, s rozdělením na první a druhý stupeň základního školství. Rozvolňování v oblasti osnov tělesné výchovy s sebou přináší nové nároky nejen na pedagogy v oblasti přípravy, ale také na žáky samotné. Je zachován počet vyučovacích hodin tělesné výchovy – 2 až 3 týdně. Školy mají možnost samostatné volby, kolik vyučovacích hodin tělesné výchovy budou vyučovat. Pokud si zvolí pouze dvě vyučovací hodiny tělesné výchovy týdně, třetí hodinu je možné nahradit ve formě intenzivního soustředěného vyučování tělesné výchovy v podobě kurzů, sportovních soustředění apod. V tomto období vzniká řada sportovních klubů přímo na školách (Asociace školních sportovních klubů).

Ve školním roce 2007/2008 byl zaveden nový systém školního vzdělávání, postavený na základě Rámcového vzdělávacího programu. Pro školy to znamenalo vytvoření vlastního Školního vzdělávacího programu. Výuka podle nového systému byla zavedena v 1. a 6. ročnících základní školy. Ostatní ročníky pokračovaly dle vzdělávacího programu Základní škola.

2 ANATOMICKÝ, TĚLESNÝ A PSYCHICKÝ VÝVOJ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Celý vývoj člověka, tedy i dítěte a mládeže, je velmi individuální, není závislý na pohlaví ani na vnitřním či vnějším prostředí.

Existuje několik pohledů na rozdělení vývoje dětí a mládeže. V této práci budou použita dělení, jež jsou shodě se školním systémem, tj. mladší, střední a starší školní věk.

2.1 MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK 6 (7) – 10 (11) LET (PREPUBESCENCE), ANATOMICKÝ, FYZIOLOGICKÝ, PSYCHICKÝ VÝVOJ

Mladší školní věk je období, kdy se začínají vyvíjet sekundární pohlavní znaky. Toto období je charakterizováno zpomalením růstu do výšky a zvýšeným růstem objemu těla. V tomto období také začíná i prořezávání trvalých zubů. Dívky v tomto období rostou rychleji než chlapci. Pro toto období je charakteristické rychlé tempo osifikace kostí. Klouby a kostní spojení jsou velmi měkké a ohebné. Zádové svalstvo je zatím slabě vyvinuté.⁶ V důsledku jednostranného, nepřiměřeného zatížení, případně malé fyzické zátěže a špatné stravy, mohou vznikat poruchy v držení těla, může dojít k nadměrnému příbytku tuku v těle. Svalstvo obsahuje více vody než u dospělého jedince.⁷ Postupně se rozvíjí svalstvo. Chlapci začínají nabírat svalovou hmotu rychleji než dívky.

Již v období mladšího školního věku je možné systematicky jedince přizpůsobovat na vytrvalostní zatížení. Z pohledu tělesné výchovy je nutná názornost, tj. utváření správné představy o technice pohybu na základě konkrétních názorných pomůcek a vhodných ukázek. V tomto období není vhodné užívání abstraktních pojmů. Monotónnost a stereotypní činnost dítě ubíjí, výše uvedené je zcela v rozporu s dětskou

⁶ LINC, R., HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989, s. 99.

⁷ MALÁ, H.: *Biologie dítěte a dorostu*. Praha: Univ. Karlova, 1980, s. 37.

přirozeností (hravost, pohyblivost citová a motorická), která je tak typická v tomto období.⁸ V tomto věku se dítě velmi brzy unaví činnostmi vyžadující přesné pohyby. Únava je způsobena vyčerpáním nervové soustavy, neboť nejsou zcela dozralá mozková koordinační hybná centra.⁹

2.2 STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK: (10) 11–14 (15) LET (PUBESCENCE) ANATOMICKÝ, FYZIOLOGICKÝ, PSYCHICKÝ VÝVOJ

Toto období je charakteristické rychlým růstem. V důsledku rychlejšího nástupu puberty u dívek mezi 11. a 13. rokem je i jejich tělesná výška vyšší než u chlapců. Po 13. roku začíná u dívek stagnovat růst. Růstové změny se neprojevují rovnoměrně v celém organismu. Dolní i horní končetiny rostou rychleji než trup. Na konci 15. roku je už u chlapců patrná výšková i hmotnostní převaha nad dívkami.¹⁰

Ve všech pohybových schopnostech se rozdíly ve výkonnosti z hlediska pohlaví značně prohlubují. Chlapci mají větší výdrž v aerobní vytrvalosti.¹¹ Podobný trend jako ve vytrvalosti můžeme pozorovat i u rychlostních schopností. Chlapci mají oproti dívkám pozvolnější nárůst rychlosti, avšak po delší čas. Z pohledu zátěže na dospívající organismus se doporučuje střídat vytrvalost a rychlost.

Toto období patří mezi klíčová období ve vývoji psychiky. Hormonální aktivita ovlivňuje emotivní vztahy a projevy dospívajících k sobě samotným, k druhému pohlaví a ke svému okolí. Může působit pozitivně i negativně na jejich chování v učení, pracovní i sportovní činnosti. Zvyšuje se rychlost učení a snižuje se počet potřebných opakování.¹²

⁸ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 31.

⁹ LINC, R. HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989, s. 99.

¹⁰ LINC, R., HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989, s. 100–101.

¹¹ Aerobní vytrvalost vytváří výkonnostní předpoklad pro pohybový výkon vytrvalostního charakteru., např. běh na střední a dlouhou vzdálenost, běh na lyžích, cyklistika atd.

¹² VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 35.

Toto období je také charakteristické osamostatňováním. Vztahy k rodičům se rozvolňují a pubescenti si vytvářejí nové a širší společenské vztahy. Tělesná výchova a sport má velmi pozitivní vliv na pubescenty, u těch, kteří aktivně sportují, je prokázána menší míra nežádoucího společenského chování.

2.3 STARŠÍ ŠKOLNÍ VĚK: 14 (15) – (18) 19 LET (ADOLESCENCE) ANATOMICKÝ, FYZIOLOGICKÝ, PSYCHICKÝ VÝVOJ

Tělesný vývoj se vyznačuje oproti dřívějším obdobím viditelným snížením tempa růstu tělesné hmotnosti i výšky. Výrazný nárůst svalové hmoty je pozorován spíše u chlapců než u dívek. U dívek jde spíše o nárůst podkožního tuku a jeho rozložení po celém těle. V tomto období dochází k rozvoji sekundárních osifikačních jader.¹³

Z pohybových schopností se nejrychleji rozvíjí silové schopnosti, což je způsobeno zbavením se vody ve svalech a celkovým nárůstem svalové hmoty. Motorický i senzomotorický vývoj jsou v tomto období dokončeny.

Období adolescence patří k náročným obdobím, jež jsou plná konfliktů. Hlavní příčinou těchto konfliktů je rozpor mezi fyzickou a sociální dospělostí. Proto právě bývá toto období někdy označováno jako přechod mezi dětstvím a dospělostí.

Ve vztahu k tělesným hodinám a sportu se postoje žáků značně různí. Zároveň se mění i vztah k hodnotám, které mladí lidé od různých forem tělesné výchovy očekávají.

Utváření kladných postojů k pohybové aktivitě a tělesné výchově souvisí se změnami v hodnotovém systému dětí. Nastává všeobecný pokles zájmu dívek o sportovní aktivity, ve kterých je kladen větší důraz na výkon. Dívky velmi kladně přijímají cvičení s hudbou a sportovní aktivity, jež jsou zaměřeny na zlepšení tělesného image. U chlapců jsou naopak zvýšené nároky na jejich tělesnou zátěž, které jsou pozitivně přijímány.

¹³ LINC, R. HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989, s. 99.

Je možné říct, že se zvyšuje kritičnost k obsahu i organizaci tělesné výchovy na školách. Žáci dávají přednost novým druhům sportovních činností, které je možné provádět nejen na hodinách tělesné výchovy, ale také ve vlastním volném čase, jako např. fotbal, florbal, cyklistika atd.¹⁴

¹⁴ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 38.

3 DIDAKTIKA TĚLESNÉ VÝCHOVY

„Pod pojmem tělesná výchova rozumíme cílevědomou výchovu a vzdělávací činnost působící na tělesný a pohybový rozvoj člověka, upevňování jeho zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a pohybové výkonnosti, na získání základního teoretického a praktického tělovýchovného vzdělávání, na utváření trvalého vztahu člověka k pohybové aktivitě.“¹⁵

Základní úkoly tělesné výchovy jsou tyto:

- 1 Osvojování, zdokonalování a upevňování pohybových návyků a dovedností,
- 2 Rozvoj kondičních a koordinačních pohybových schopností,
- 3 Získávání znalostí a dovedností z tělesné výchovy a sportu,
- 4 Tvorba trvalého vztahu k pohybovým aktivitám.

Tělesná výchova je považována za důležitou složku všestranné a harmonické výchovy jedince, jak již bylo prokazováno v antice.

Tělesná výchova se dělí následovně:

- 1 Základní tělesná výchova se zaměřuje na zabezpečení optimálního rozvoje tělesné konstituce jedince, na jeho pohybový vývoj a základní tělovýchovné vzdělávání. Je realizována na základních a středních školách, a proto je někdy označována jako školní tělesná výchova.
- 2 Rekreační tělesná výchova se především věnuje udržení optimální tělesné zdatnosti a pohybové výkonnosti jedince. Rekreační tělesná výchova poskytuje aktivní odpočinek, potěšení a zábavu především pro dospělé jedince. Pro studenty je uskutečňována v mimoškolních kroužcích a různých formách pohybové aktivity dospělých.
- 3 Zdravotní tělesná výchova – tento druh tělesné výchovy slouží nejen k plnění základních úkolů školní tělesné výchovy, ale především k odstraňování zdravotních nedostatků nebo alespoň ke snižování jejich

¹⁵ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 12.

negativních vlivů. Zdravotní tělesná výchova je uskutečňována v předmětu, který nese stejný název.

- 4 Specializovaná tělesná výchova využívá prostředky jednotlivých druhů sportů k plnění základních cílů školní tělesné výchovy. Můžeme se s ní setkat jak na základě výběru základního učiva tělesné výchovy, tak i ve sportovních a tělovýchovných kroužcích.

3.1 DIDAKTIKA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Pojem didaktika poprvé použil německý pedagog Ratke, ale o zdomácnění tohoto termínu se zasloužil J. A. Komenský.

Pojem didaktika tělesné výchovy je používán ve dvojitým smyslu:

- 1 Akademické vědní disciplíny,
- 2 Studijní předmět přípravy učitelů tělesné výchovy.¹⁶

Předmětem didaktiky tělesné výchovy je: „*zkoumání a interpretace zákonitostí procesu vzdělávání a výchovy, všech jeho vnitřních i vnějších činitelů i vztahy mezi nimi.*“¹⁷

Jádrum didaktiky tělesné výchovy je ucelený komplex otázek, který směřuje na objasnění výběru a uspořádání učiva, které tvoří obsah osnov, podstaty didaktického procesu, v němž si žáci ve vzájemných interakcích – žák – učitel – učivo – podmínky, osvojují učivo.¹⁸

Hlavní roli v tomto didaktickém procesu má interakce – žák – učitel. Žák musí být motivován, aktivován. Činnost učitele zahrnuje postupy, styly, metody atd. a vzájemné vztahy mezi nimi. Dále také velmi záleží na výběru vhodných didaktických i organizačních forem a podmínek, za kterých vyučování tělesné výchovy probíhá.

¹⁶ RYCHTECKÝ, A. a FIALOVÁ, L.: *Didaktika školní tělesné výchovy*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 1998, ISBN 80-7184-659-7, s. 23.

¹⁷ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 13.

¹⁸ RYCHTECKÝ, A. a FIALOVÁ, L.: *Didaktika školní tělesné výchovy*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 1998, ISBN 80-7184-659-7, s. 25.

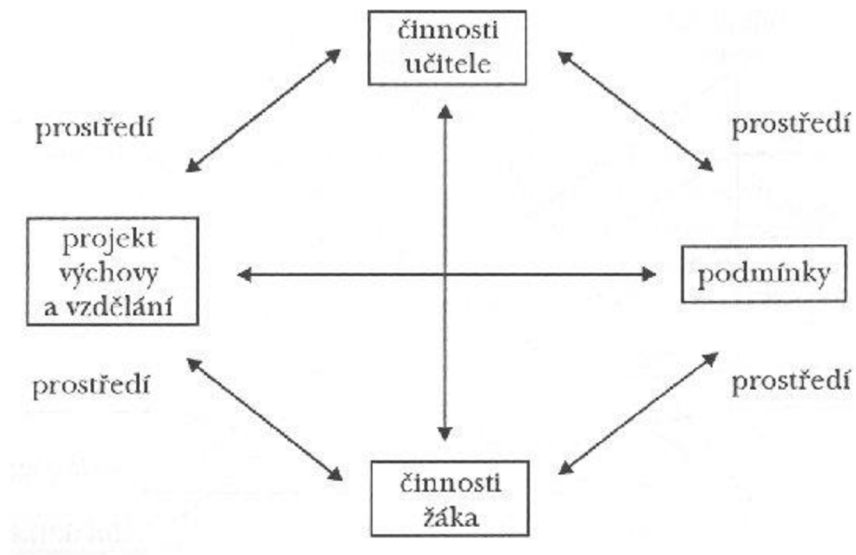
Základní prvky v didaktickém procesu tělesné výchovy jsou následující:

- 1 Projekt výchovy a vzdělávání zahrnuje učební osnovy, samotné učivo, různé směrnice, školní a klasifikační řád. Projekt výchovy a vzdělávání má roli z hlediska cílů, obsahu i programu samotné tělesné výchovy.
- 2 Činnost žáka – z pohledu didaktiky tělesné výchovy má žák roli jak subjektu, tak i objektu. Svou činností a na základě souladu s projektem výchovy a vzdělávání, vše za pomoci pedagoga, si žák osvojuje vědomosti, dovednosti a znalosti tělesné výchovy a jiných sportovních činností. Dále si utváří své postoje k pohybové aktivitě.
- 3 Činnost učitele tělesné výchovy je soubor zahrnující profesní, vyučující, výchovné aktivity pedagoga. Důležitým faktorem je i osobnost a vlastnosti pedagoga samotného. Pedagog je stejně jako žák zároveň subjekt i objekt. Pedagog je realizátor záměrů projektů výchovy a vzdělávání a také působí na rozvoj osobnosti žáků samotných. Učitel plánuje, realizuje, řídí a hodnotí průběh vzdělávacího procesu v hodinách tělesné výchovy tak, aby hodiny byly co možná nejefektivnější. Hlavní role v činnosti pedagoga spočívá v řízení vyučování, jeho odpovědnosti za výsledky vzdělávání a výchovy.
- 4 Podmínky jsou komplex materiálního, společenského a právního prostředí, ve kterém probíhá tělesná výchova. Má spíše roli podpůrnou, ne však zanedbatelnou. Jako další podmínku můžeme uvést i vliv rodinné výchovy, médií, trenérů, cvičitelů, lékařů apod.

Obrázek 1 Systém didaktického procesu ve školní tělesné výchově

System did. procesu ve školní TV:

Dominantní roli v didaktickém procesu má vzájemná interakce **učitel – žák**

Zdroj <https://slidetodoc.com/pednka-z-didaktiky-tv-2-didaktick-proces-v/>

4 PEDAGOG TĚLESNÉ VÝCHOVY

Výše úrovně vzdělávání a výchovy dětí a mládeže vyplývá z obsahu učební látky, její struktury, dále pak z materiálního vybavení pro vyučovací hodinu, ale zejména z postupů a forem vzdělávání dětí a mládeže.

Významnou roli v tomto procesu hraje sám pedagog.

4.1 STRUKTURA PŘEDPOKLADŮ A VLASTNOSTÍ PEDAGOGA

Hlavní pilíře této struktury jsou:

- 1 Hodnotová orientace, kritéria hodnot, zaměřenost osobnosti.
- 2 Pedagogické předpoklady a osobnostní vlastnosti. Jako pedagogické schopnosti je možné chápat, jak výchovně působí pedagog na své studenty. Velmi důležitým aspektem pro úspěšné působení učitele jsou jeho osobní vlastnosti. Jinými slovy řečeno, učitel by měl být vzorem pro své studenty a jít jim vždy příkladem.
- 3 Soustava vědomostí, dovedností a schopností a zkušeností. Vyvážený profil osobnosti učitele se vyznačuje jistým stupněm osvojení všeobecných vědomostí a vysokou úrovní osvojení poznatků vlastní aprobace. Můžeme říct, že učitel má přirozenou autoritu žáků a kolegů pouze v případě, že má široký všeobecný rozhled a může tak šířeji působit na své okolí. Dobrý učitel získává své znalosti a dovednosti po celý svůj život, podrobuje je vlastní i okolní kritice. Osobnost pedagoga se potom prokazuje vysokou úrovní:
 - Teoretických vědomostí ve vlastním oboru i všeobecných,
 - Praktických dovedností ve své aprobaci.

Nároky na praktické dovednosti učitele tělesné výchovy jsou vzhledem k jeho šíři velmi vysoké, což po něm vyžaduje systematické udržování fyzického zdraví vlastního těla.

Didaktické předpoklady představují soustavu osvojených zkušeností, vědomostí a poznatků i konkrétních dovedností pedagoga. Učitel má umět:

- 1 Stručně a jasně vysvětlit látku,
- 2 Učivo, v němž vidí problémy, vyčlenit a důkladně objasnit,
- 3 Volit efektivní metodické řady ncviku, ncvik zjednodušit, upevnit a přiměřeně zatěžovat žáka,
- 4 Vhodně studenty motivovat.

Dále by měl zkušený učitel na základě vlastních zkušeností posoudit úroveň psychického stavu studentů, na základě projevu žáků posoudit nevhodnost či opodstatněnost použité metody ncviku, reálně a adekvátně hodnotit, brát v potaz individuální zvláštnosti studentů, jejich zájmy, postoje atd.

Pedagog ke svému působení na žáky požívá různé výrazové prostředky, jako je:

- 1 Jazyk (řeč),
- 2 Mimika, gestikulace, zrakové vnímání,
- 3 Domluvené signály (tlesknutí, písknutí atd.),
- 4 Vlastní vzhled.

Řeč pedagoga má být jasná, živá, adresná, s přiměřenou kadencí a intonací, tempem a hlasitostí. V tělesné výchově jde do popředí stručnost mluvy, až signálnost. Je třeba používat přesnou terminologii a názvosloví.

Důležitým bodem je vlastní příprava na vyučování, což má přímý vliv na řídicí a organizační předpoklady pedagoga. Dalším důležitým faktorem je i samovzdělávání a následné zvyšování kvalifikace.

4.2 PROCES FORMOVÁNÍ UČITELE – UTVÁŘENÍ PEDAGOGICKÝCH PŘEDPOKLADŮ

Základy utváření osobnosti pedagoga sahají ještě před období vlastní přípravy na budoucí povolání, tj. před studiem na vysoké škole. Můžeme zde nalézt dvě etapy:

- 1 Etapa přípravy na budoucí učitelské povolání. Důležitým faktorem v této fázi je motivace ke studiu, první učitelské zkušenosti, sebevzdělávání a sebevýchova.
- 2 Etapa utváření učitele v pedagogické praxi. V této etapě vstupují do popředí jiné vlastnosti osobnosti, jako jsou vlohy a dispozice, které pak následně vytvářejí člověka jako celek, tedy i typ osobnost učitele.¹⁹

¹⁹ VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4936-9, s. 53.

5 PŘÍNOS SPORTU / TĚLESNÉ VÝCHOVY A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Jakákoliv sportovní aktivita dětí a mládeže musí být vždy podřízena dosaženému stupni vývoje a růstu organismu. Vzhledem k růstovým a vývojovým změnám, které jsou charakteristické pro různá věková období, nastávají více či méně jiné reakce organismu na fyzické zatížení. Vždy musí pedagog/trenér brát ohled na věk, anatomii a fyziologii daného jedince. Prováděné tělesné činnosti mají podporovat, avšak ne brzdit, rychlost růstu a vývoje daného jedince. A proto je velmi důležité, aby učitel/trenér znal vývoj a reakce dětského/mládežnického organismu. Přiměřené tělesné zatěžování/tělesná výchova je vhodná a žádoucí za předpokladu zájmu a optimálního růstu a vývoje dětí. Hlavním cílem optimální tělesné zátěže je optimalizace vývoje tělesných systémů.²⁰ Pohybová aktivita tak vytváří důležitý impuls pro funkční a strukturální změny. Pokud dítě/mládež není omezováno v pohybové činnosti, je u nich pozorovatelná přirozená potřeba pohybu a radosti, tzv. spontánní pohybová aktivita. Spontánní pohybová aktivita klesá s věkem, a především příchodem do školy, kde je nutné dodržovat určitý režim a řád.

Právě spontánní pohybovou aktivitu ve škole by měla nahrazovat, alespoň částečně, hodina tělesné výchovy. Kvalitní školní tělesná výchova se může stát i dobrým podnětem pro vyšší účast žáků i v nepovinné a zájmové tělesné výchově a může tak stimulovat děti/mládež k pohybové aktivitě.

Jen dostatečné zatížení organismu může totiž zvýšit zdatnost dětí/mládeže. Pravidelný výskyt pohybové aktivity v denním režimu dětí/mládeže vede k vytvoření návyku, potřeby pravidelně se hýbat a cvičit, což však musí jít ruku v ruce se zdravým životním stylem.

Důležitým faktorem ve zdravém životním stylu je strava, která musí být přiměřená dle věku dítěte a jeho potřebám. Strava dětí/mládeže by měla být rozdělena do 5–6 porcí, měla by být pestrá. Každý den by dítě/mládež měla mít k dispozici ovoce a zeleninu. Minimálně dvakrát do týdne luštěniny, jednou v týdnu rybu. Dále se

²⁰ LINC, R., HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989, s. 103.

doporučuje dávat přednost celozrnnému pečivu před bílým. Nelze úplně vyřadit ze stravy cukry, ale spíše se soustředit na to, aby nepřevažovaly ze sladkostí jednoduché cukry. Důležitým faktorem zdravého životního stylu je pitný režim, nepít přislazované nápoje (Coca-cola, Fanta apod.). Mluvit s dětmi otevřeně o různých zlozvycích, jako je kouření či pití alkoholu.

6 PRAKTICKÁ ČÁST

6.1 CÍL VÝZKUMNÉ ČÁSTI

Cílem dotazníkové šetření bylo zjistit, zda věk pedagoga má dopad na vedení hodin tělesné výchovy a jak tyto vyučovací hodiny vnímají studenti.

Dotazníky byly rozdány v papírové podobě mezi studenty Všeobecného a sportovního gymnázia ve Vimperku na začátku školního roku 2021/2022. Celkem bylo rozdáno 210 tištěných dotazníků na formátu A4, vrátilo se jich kompletně vyplněných 120, žádný nebyl vyplněný jen z části. Návratnost dotazníkového šetření je 57 %.

Výzkumné předpoklady, které byly stanoveny:

- 1 Hodiny tělesné výchovy jsou vedeny různě, dle věku pedagogů.
- 2 Studenti by nechtěli více jak 3 vyučovací hodiny tělesné výchovy týdně.
- 3 Studenti berou hodiny tělesné výchovy jako odpočinkové hodiny.

V této práci budou použity metody dedukce, syntézy, analýzy, dotazníkového šetření a rozhovoru.

6.2 METODY VÝZKUMU

Obecně je možné říct, že výzkumné metody v pedagogických vědách jsou rozděleny podle několika hledisek, a to na:

- 1 Metody empirického získávání a shromažďování dat. K těmto metodám z pohledu tělesné výchovy patří:
 - Pozorování – jde o nejčastější metodu, v této metodě můžeme zkoumat jak činnost žáků, tak činnost učitele a jejich vzájemnou interakci. V případě použití metody pozorování je vhodné použít i záznam reálných pedagogických situací.

- Rozhovor – tato metoda vychází z verbální komunikace mezi výzkumníkem a respondentem. Existuje mnoho možností rozhovoru – individuální, skupinový, volný, standardizovaný atd.
 - Dotazník – informace jsou získávány písemně. Cíle jsou téměř totožné jako u rozhovoru. Existuje mnoho podob dotazníkového šetření – standardizované, nestandardizované, skupinové, individuální atd. Velkou výhodou dotazníkového šetření je poměrně rychlá administrace a následné zpracování.
 - Testy – v případě tělesné výchovy se testy aplikují poměrně často.
- 2 Metody teoretického poznávání a zpracování informací. Tyto metody se používají v prověření nových teorií, stanovení výzkumných předpokladů a následné systematiky. Z ohlednutí na tělesnou výchovu k nim řadíme:
- Analýzu a syntézu provedených výzkumů,
 - Indukci a dedukci,
 - Modelování,
 - Formalizaci.

6.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – NIŽŠÍ STUPEŇ GYMNÁZIA

V této kapitole autorka představí výzkum, který byl proveden na nižším stupni gymnázia.

1 Graf Jakého jste pohlaví? Otázka č. 1

Zdroj Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Tabulka 1 Jakého jste pohlaví?

Jakého jste pohlaví	odpovědi	procenta
ženské	57	48
mužské	63	52
celkem odpovědělo	120	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

První otázka měla pouze zjišťovací charakter. Celkem odpovědělo 52 % chlapců a 48 % dívek.

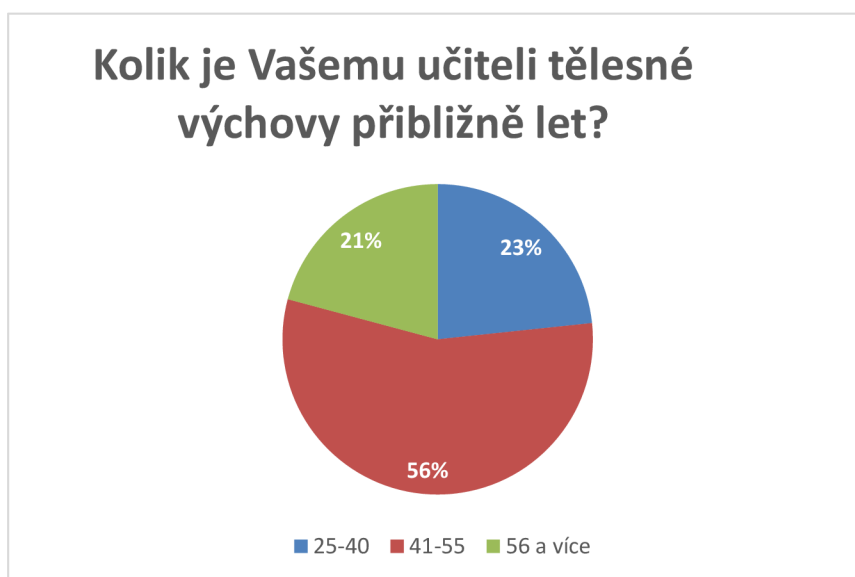
Tabulka 2 Jakou třídu navštěvujete? Otázka č. 2

Jakou třídu navštěvujete	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta
Počet žáků	14	25	26	27	28
Celkem 120					

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Druhá otázka měla taktéž zjišťovací charakter. Nejvíce vyplněných dotazníků se vrátilo z kvinty – 28, poté z kvarty – 27. Kvinta byla do tohoto dotazníkového šetření zahrnuta úmyslně, jsou v ní žáci převážně ve věku 15 let.

2 Graf Kolik je Vašemu učiteli tělesné výchovy přibližně let? Otázka č. 3

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

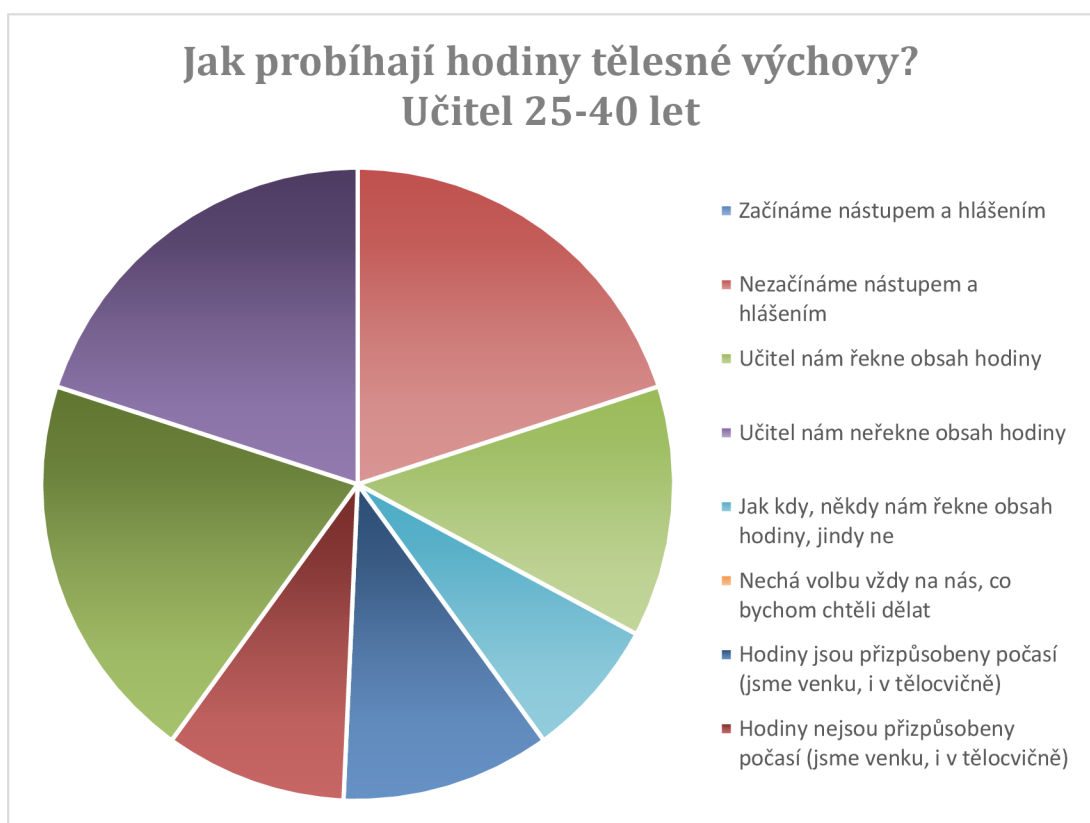
Tabulka 3 Kolik je Vašemu učiteli tělesné výchovy přibližně let? Otázka č. 3

Kolik je vašemu učiteli tělesné výchovy přibližně let?	25-40	41-55	56 a více
Počet odpovědí	28	67	25
Počet odpovědí v procentech	23	56	21
Celkem 120			

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Třetí otázka směřovala na věk učitelů tělesné výchovy na Všeobecném a sportovním gymnáziu ve Vimperku. Nejvíce hodin tělesné výchovy učí pedagogové ve věku mezi 41–55 roky. Autorka se domnívá, že tyto pedagogové mají již poměrně značnou pedagogickou praxi za sebou a zároveň jsou v produktivním věku a jsou plni sil na různé sportovní aktivity.

3 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 25–40 let Otázka č. 4

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

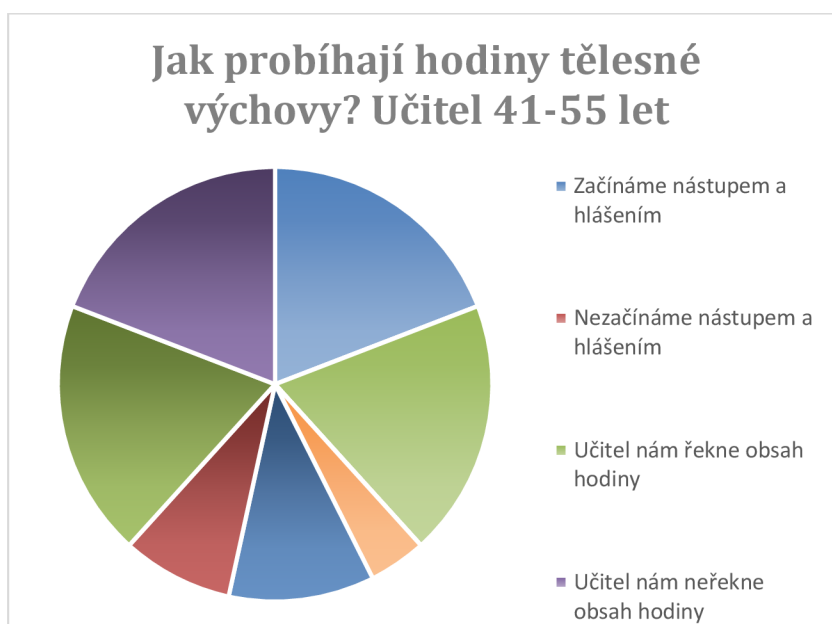
Tabulka 4 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 25–40 let Otázka č. 4

Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	odpovědi	procenta
Začínáme nástupem a hlášením	0	0
Nezačínáme nástupem a hlášením	28	100
Učitel nám řekne obsah hodiny	18	64
Učitel nám neřekne obsah hodiny	0	0
Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne	10	36
Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat	0	0
Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	15	54
Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	13	46
Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy	28	100
Počet odpovědí	28	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Cílem čtvrté otázky, páté a šesté otázky, bylo zjistit od studentů, jak přesně probíhají hodiny tělesné výchovy, jakou mají organizaci hodiny a strukturu. Studentů, kteří odpověděli, že je vyučuje pedagog tělesné výchovy ve věkovém rozmezí 25–40 let, jsem se dále dotazovala na strukturu výuky. Je zajímavé, že u těchto pedagogů nikdy hodiny nezačíná hlášením, učitel říká obsah hodiny (64 %), někdy neříká obsah hodiny (36 %). Dále se autorka dotazovala studentů, zda jsou hodiny tělesné výchovy přizpůsobeny počasí, výsledek byl téměř vyrovnaný. Všichni studenti, kteří mají pedagoga v tomto věkovém rozmezí, odpověděli, že dělají jak gymnastiku, tak i míčové sporty, cvičení a testy.

4 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 41–55 let Otázka č. 5

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Tabulka 5 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 41–55 let Otázka č. 5

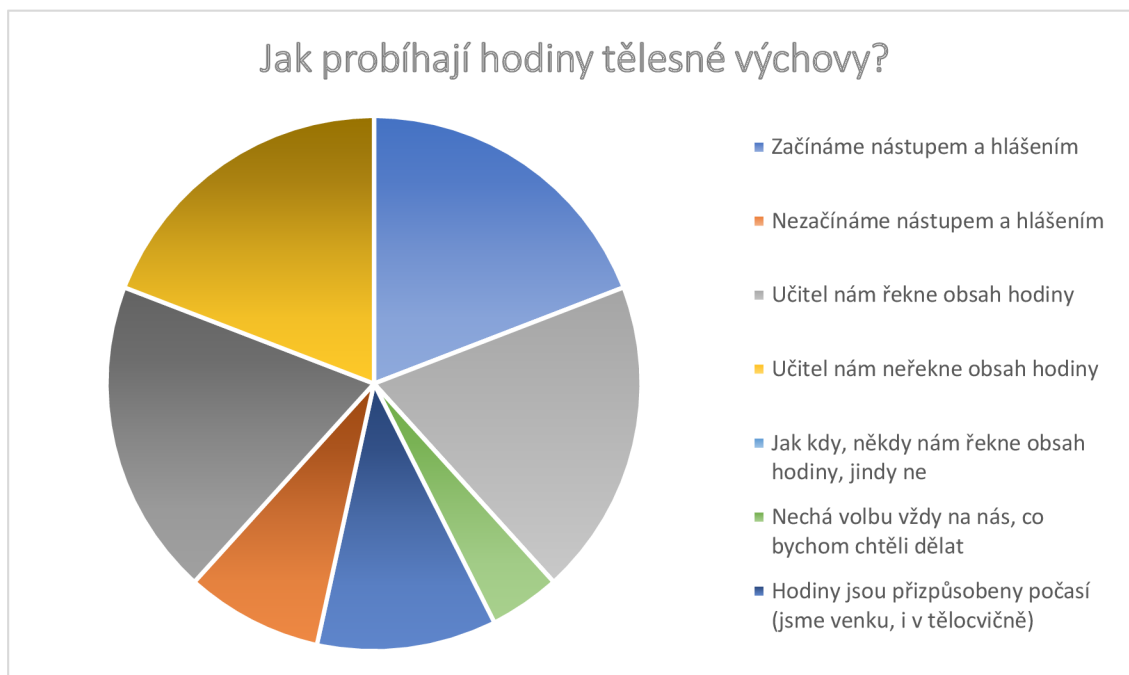
Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	odpovědi	procenta
Začínáme nástupem a hlášením	67	100
Nezačínáme nástupem a hlášením	0	0
Učitel nám řekne obsah hodiny	67	100
Učitel nám neřekne obsah hodiny	0	0
Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne	0	0
Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat	15	22
Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	38	57
Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	29	43
Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy	67	100
Počet odpovědí	67	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Cílem páté otázky bylo zjistit, jak přesně probíhají hodiny tělesné výchovy. Jakou mají organizaci hodiny a strukturu. Pátou otázku vyplnili studenti, kteří odpověděli, že je vyučuje pedagog tělesné výchovy ve věkovém rozmezí 41–55 let. Zde by autorka upozornila, že již u zpracování této otázky ji zarazila 100% shoda v odpovědích studentů. Pedagog ve věkovém rozmezí 41–55 let vždy začíná hlášením a říká obsah hodiny studentů. Dále se autorka dotazovala studentů, zda jsou hodiny tělesné výchovy přizpůsobeny počasí, výsledek byl téměř vyrovnaný. Velmi zajímavé bylo, že

22 % respondentů odpovědělo, že při volbě obsahu hodiny učitel nechá náplň hodiny na studentech. Všichni studenti, kteří mají pedagoga ve věkovém rozmezí 41–55 let odpověděli, že dělají jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení i testy.

5 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 55 let a více Otázka č. 6

Zdroj Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

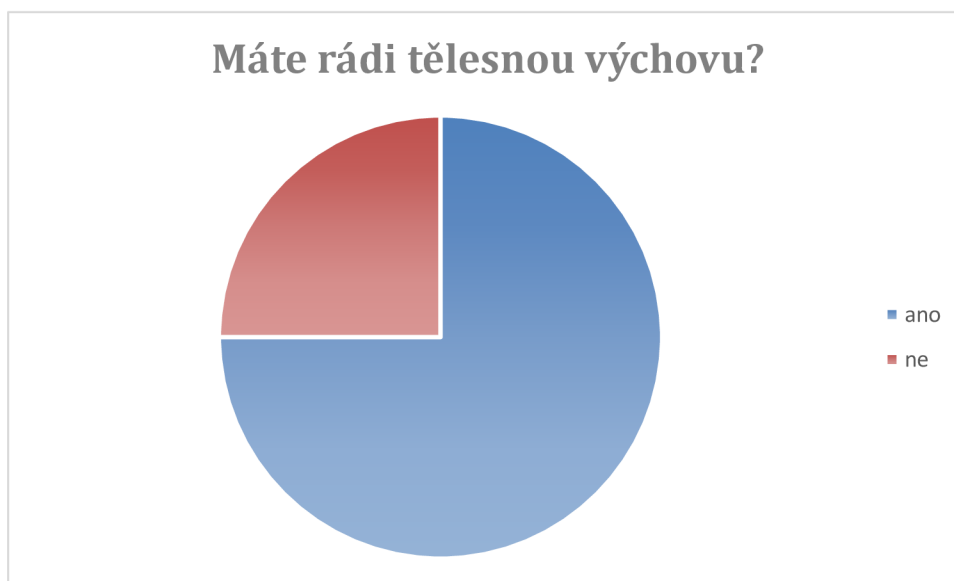
Tabulka 6 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 55 let a více Otázka č. 6

Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	odpovědi	procenta
Začínáme nástupem a hlášením	25	100
Nezačínáme nástupem a hlášením	0	0
Učitel nám řekne obsah hodiny	12	48
Učitel nám neřekne obsah hodiny	13	52
Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne	0	0
Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat	5	20
Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	15	60
Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)	10	40
Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy	25	100
Počet odpovědí	25	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Šestá otázka zjišťovala u studentů, kteří mají pedagoga ve věkovém rozmezí 55 let a více, jak probíhají jejich hodiny. 100 % dotazovaných se shodlo, že hodina tělesné výchovy vždy začíná nástupem a hlášením. Taktéž byl téměř vyrovnaný výsledek, zda učitel řekne obsah hodiny svým studentům (48 % řekne obsah hodiny, 52 % neřekne obsah hodiny). Převážná část respondentů odpověděla, že hodiny jsou přizpůsobeny počasí.

6 Graf Máte rádi tělesnou výchovu? Otázka č. 7

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

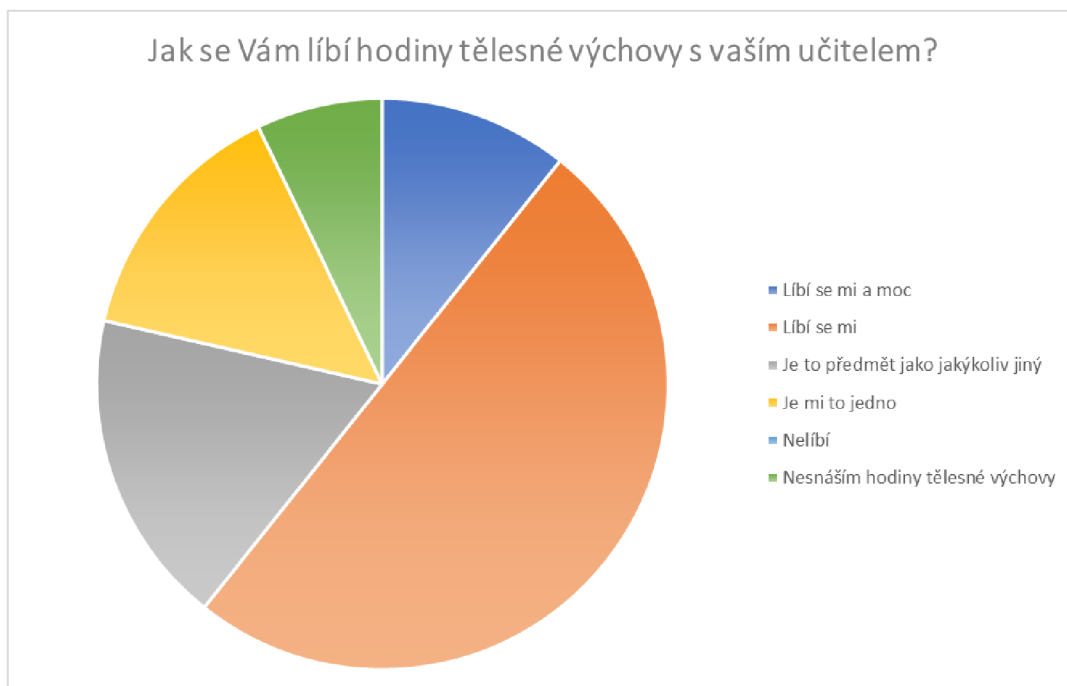
Tabulka 7 Máte rádi tělesnou výchovu? Otázka č. 7

Máte rádi tělesnou výchovu ve škole?	odpovědi	v procentech
ano	90	75
ne	30	25
Celkem odpovědělo	120	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Sedmá otázka byla obecně zaměřena na problematiku, zda mají respondenti rádi tělesnou výchovu. 75 % z nich odpovědělo, že ano, 25 % dotazovaných se vyjádřilo negativně.

7 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 25–40 let Otázka č. 8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

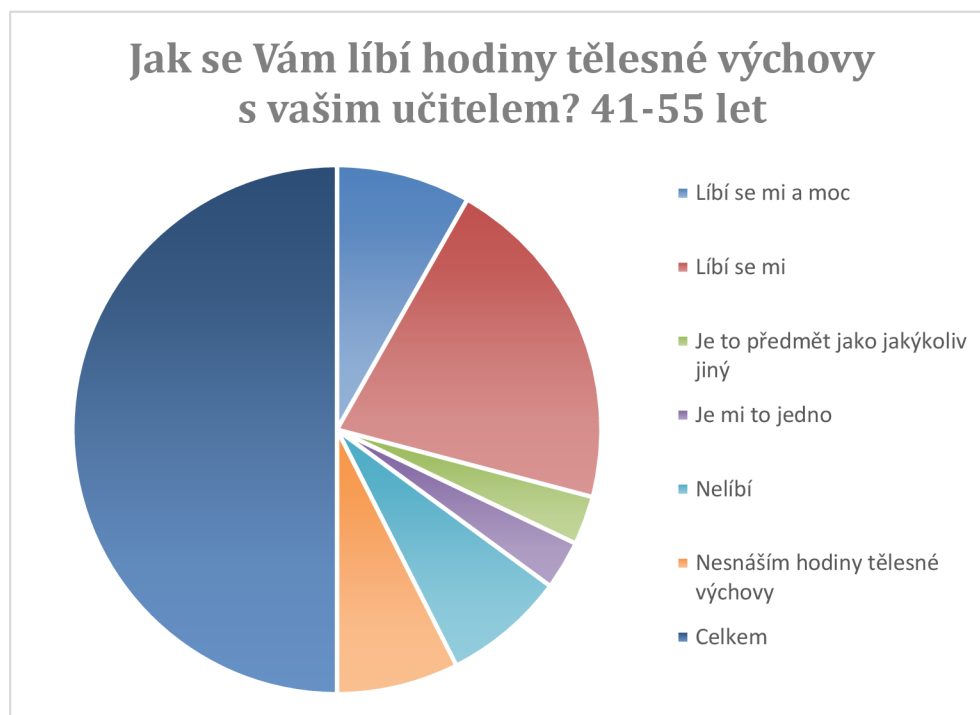
Tabulka 8 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 25–40 let Otázka č. 8

Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem?	odpovědi	v procentech
Líbí se mi a moc	3	11
Líbí se mi	14	50
Je to předmět jako jakýkoliv jiný	5	18
Je mi to jedno	4	14
Nelíbí	0	0
Nesnáším hodiny tělesné výchovy	2	7
Celkem	28	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Na osmou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 25–40 let. Nejvíce odpovědí na otázku, zda se jim líbí hodiny tělesné výchovy s jejich učitelem, získalo kladnou odezvu (zde autorka sečetla odpovědi líbí se a moc 11 % s odpovědi líbí se mi – 50 %, celkově tedy hodiny tělesné výchovy ohodnotilo 60 % studentů). 18 % dotazovaných bere tělesnou výchovu jako jakýkoliv jiný předmět. 14 % studentů je to jedno a jen 7 % žáků nesnáší hodiny tělesné výchovy.

8 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 41–55 let Otázka č. 9

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Tabulka 9 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 41–55 let Otázka č. 9

Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem?	odpovědi	v procentech
Líbí se mi a moc	11	16
Líbí se mi	28	42
Je to předmět jako jakýkoliv jiný	4	6
Je mi to jedno	4	6
Nelíbí	10	15
Nesnáším hodiny tělesné výchovy	10	15
Celkem	67	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Na devátou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 41–55 let. Opět nejvíce odpovědi na otázku, zda se jim líbí hodiny tělesné výchovy s jejich učitelem, získalo kladnou odezvu (zde autorka sečetla odpovědi líbí se a moc 16 % s odpovědi líbí se mi – 42 %, celkově tedy hodiny tělesné výchovy ohodnotilo 58 % studentů). 6 % dotazovaných bere tělesnou výchovu jako jakýkoliv jiný předmět, shodný výsledek byl i u odpovědi je mi to jedno. 15 % respondentů uvedlo, že se jim nelíbí hodiny tělesné výchovy, anebo je nesnáší.

9 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 55 a více let Otázka č. 10

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

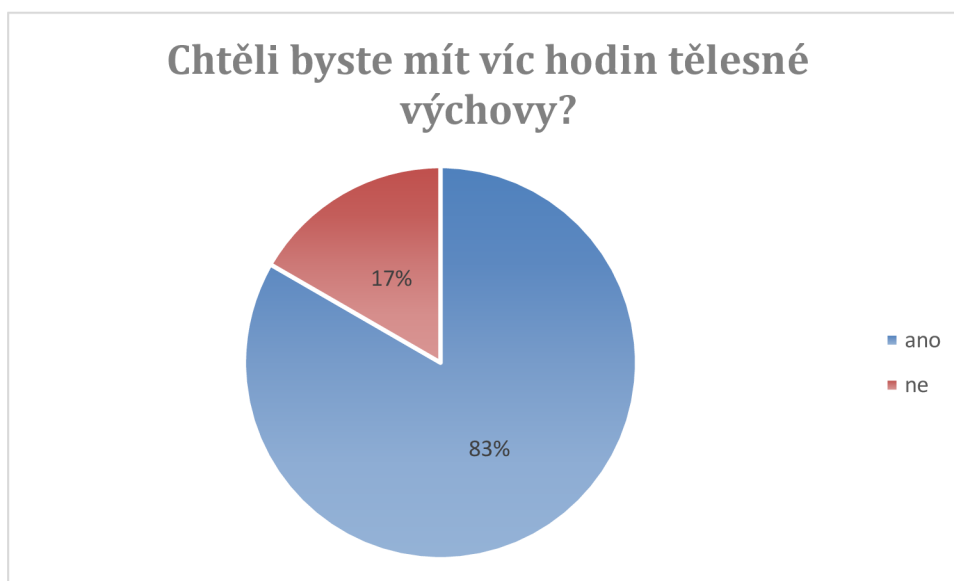
Tabulka 10 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 55 a více let Otázka č. 10

Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem?	odpovědi	v procentech
Líbí se mi a moc	3	12
Líbí se mi	6	24
Je to předmět jako jakýkoliv jiný	6	24
Je mi to jedno	2	8
Nelíbí	5	20
Nesnáším hodiny tělesné výchovy	3	12
Celkem	25	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Na desátou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 55 let a více. Shodný počet studentů 24 % uvedlo jako odpověď, že tělesná výchova je předmět jako jakýkoliv jiný, anebo že se jim hodiny tělesné výchovy líbí. 20 % respondentů nemá rádo tělesnou výchovu, či dokonce ji nesnáší – 12 %.

10 Graf Chtěli byste mít víc hodin tělesné výchovy? Otázka č. 11

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

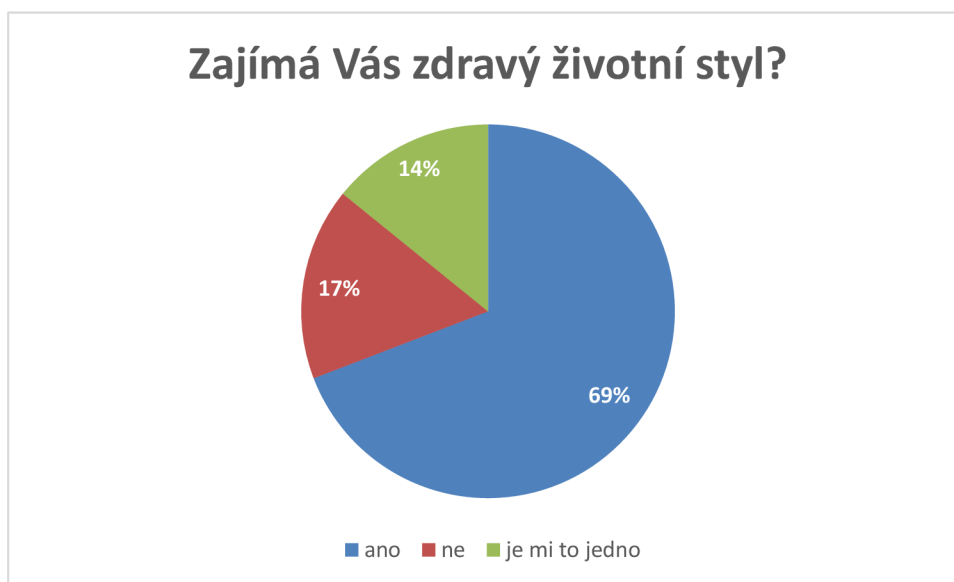
Tabulka 11 Chtěli byste mít víc hodin tělesné výchovy? Otázka č. 11

Chtěli byste mít víc hodin tělesné výchovy	odpovědi	v procentech
ano	100	83
ne	20	17
Celkem odpovědělo	120	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Odpovědi na otázku č. 11 autorku upřímně potěšily, studenti Všeobecného a sportovního gymnázia ve Vimperku by chtěli mít v 83 % více hodin tělesné výchovy. 17 % respondentů odpovědělo na výše uvedenou otázku negativně.

11 Graf Zajímá Vás zdravý životní styl? Otázka č. 12

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Tabulka 12 Zajímá Vás zdravý životní styl? Otázka č. 12

Zajímá Vás zdravý životní styl?	odpovědi	v procentech
ano	83	69
ne	20	17
je mi to jedno	17	14
Celkem odpovědělo	120	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Předposlední otázka byla položena záměrně, aby autorka zjistila, zda současné studenty zajímá zdravý životní styl, či nikoliv. Jsem velmi ráda, že 69 % se o něj zajímá. 17 % se o zdravý životní styl nezajímá a 17 % respondentům je to jedno.

12 Graf Je pro Vás tělesná výchova odpočinkový předmět? Otázka č. 13

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Tabulka 13 Je pro Vás tělesná výchova odpočinkový předmět? Otázka č. 13

Je pro Vás tělesná výchova odpočinkový předmět?	odpovědi	v procentech
ano	65	54
ne	20	17
je to předmět jako jakýkoliv jiný	25	21
nepřemýšlel/a jsem nad tím	10	8
Celkem odpovědělo	120	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření autorky, 2021

Poslední třináctá otázka se dotazuje, zde studenti berou tělesnou výchovu jako odpočinkový předmět. Více jak polovina, tj. 54 % uvedlo, že tělesná výchova je pro ně odpočinek, na druhém místě se umístila odpověď, že tělesná výchova je předmět jako jakýkoliv jiný. 17 % bere tělesnou výchovu velmi vážně, jen pouhých 8 % se vyjádřilo k této otázce, že nad tím nepřemýšleli.

6.4 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

První dvě otázky mají zjišťovací charakter, dotazují se na pohlaví a třídu, kterou respondenti navštěvují. Třetí otázka je zaměřena na věkové rozmezí pedagogů tělesné výchovy na Všeobecném a sportovním gymnáziu ve Vimperku. Nejvíce hodin tělesné

výchovy učí pedagogové ve věku mezi 41–55 roky. Autorka se domnívá, že tito pedagogové mají již poměrně značnou pedagogickou praxi za sebou a zároveň jsou v produktivním věku a jsou plni sil na různé sportovní aktivity. Cílem čtvrté otázky, páté a šesté otázky, bylo zjistit od studentů, jak přesně probíhají hodiny tělesné výchovy. Jakou mají organizaci hodiny a strukturu. Studentů, kteří odpověděli, že je vyučuje pedagog tělesné výchovy ve věkovém rozmezí 25–40 let, jsem se dále dotazovala na strukturu výuky. Je zajímavé, že u těchto pedagogů nikdy hodina nezačíná hlášením, učitel říká obsah hodiny (64 %), někdy neříká obsah hodiny (36 %). Dále se autorka dotazovala studentů, zda jsou hodiny tělesné výchovy přizpůsobeny počasí, výsledek byl téměř vyrovnaný. Všichni studenti, kteří mají pedagoga ve věkovém rozmezí 25–40 let, odpověděli, že dělají jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení i testy. Cílem páté otázky bylo zjistit od studentů, jak přesně probíhají hodiny tělesné výchovy. Jakou mají organizaci hodiny a strukturu. Pátou otázku vyplnili studenti, kteří odpověděli, že je vyučuje pedagog tělesné výchovy ve věkovém rozmezí 41–55 let. Zde by autorka upozornila, že již u zpracování této otázky ji zarazila 100% shoda v odpovědích studentů. Pedagog ve věkovém rozmezí 41–55 let vždy začíná hlášením a říká obsah hodiny studentům. Dále se autorka dotazovala studentů, zda jsou hodiny tělesné výchovy přizpůsobeny počasí, výsledek byl téměř vyrovnaný. Velmi zajímavé bylo, že 22 % odpovědělo, že při volbě obsahu hodiny to pedagog nechá na studentech. Všichni studenti, kteří mají pedagoga ve věkovém rozmezí 41–55 let, odpověděli, že dělají jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení i testy.

Šestá otázka zjišťovala u studentů, kteří mají pedagoga ve věkovém rozmezí 55 let a více, jak probíhají jejich hodiny. 100 % dotazovaných se shodlo, že hodina tělesné výchovy vždy začíná nástupem a hlášením. Taktéž byl téměř vyrovnaný výsledek, zda učitel řekne obsah hodiny svým studentům (48 % řekne obsah hodiny, 52 % neřekne obsah hodiny). Převážná část respondentů odpověděla, že hodiny jsou přizpůsobeny počasí.

Sedmá otázka byla obecně zaměřena na skutečnost, zda mají respondenti rádi tělesnou výchovu. 75 % z nich odpovědělo, že ano, 25 % dotazovaných se vyjádřilo negativně.

Na osmou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 25–40 let. Nejvíce odpovědí na otázku, zda se jim líbí hodiny tělesné výchovy s jejich učitelem, získalo kladnou odezvu (zde jsem sečetla odpovědi líbí se a moc 12 % s odpovědi líbí se mi – 48 %, celkově tedy hodiny tělesné výchovy ohodnotilo 60 % studentů). 20 % dotazovaných bere tělesnou výchovu jako jakýkoliv jiný předmět. 16 % studentů je to jedno a jen 4 % žáků nesnáší hodiny tělesné výchovy.

Na devátou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 41–55 let. Opět nejvíce odpovědí na otázku, zda se jim líbí hodiny tělesné výchovy s jejich učitelem, získalo kladnou odezvu (zde jsem sečetla odpovědi líbí se moc 16 % s odpovědi líbí se mi – 42 %, celkově tedy hodiny tělesné výchovy ohodnotilo 58 % studentů). 6 % dotazovaných bere tělesnou výchovu jako jakýkoliv jiný předmět, shodný výsledek byl i u odpovědi je mi to jedno. 15 % respondentů uvedlo, že jim nelíbí hodiny tělesné výchovy, anebo je nesnáší.

Na desátou otázku odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že jejich pedagog tělesné výchovy je ve věkovém rozmezí 55 let a více. Shodný počet studentů 25 % uvedlo jako odpověď, že tělesná výchova je předmět jako jakýkoliv jiný, anebo že se jim hodiny tělesné výchovy líbí. 18 % respondentů nemá rádo tělesnou výchovu, či dokonce ji nesnáší – 14 %. Odpovědi na otázku č. 11 mě upřímně potěšily, jsem ráda, že studenti Všeobecného a sportovního gymnázia ve Vimperku by chtěli mít v 83 % více hodin tělesné výchovy. 17 % respondentů odpovědělo na výše uvedenou otázku negativně. Předposlední otázka byla položena záměrně, abych zjistila, zda současné studenty zajímá zdravý životní styl, či nikoliv. Jsem velmi ráda, že 69 % se o něj zajímá. 17 % se o zdravý životní styl nezajímá a 17 % respondentům je to jedno. Poslední třináctá otázka se dotazuje, zde studenti chápou tělesnou výchovu jako odpočinkový předmět. Více jak polovina, tj. 54 % uvedlo, že tělesná výchova je pro ně odpočinek, na druhém místě se umístila odpověď, že tělesná výchova je předmět jako jakýkoliv jiný. 17 % respondentů chápe tělesnou výchovu velmi vážně, jen pouhých 8 % se vyjádřilo k této otázce, že nad tím nepřemýšleli.

Výzkumné předpoklady, které byly stanoveny:

VP1: Hodiny tělesné výchovy jsou vedeny různě, dle věku pedagogů.
ANO – starší pedagogové dodržují ve svých hodinách řád oproti mladším kolegům, kteří dávají studentům volnější průběh hodiny.

VP2: Studenti by nechtěli více jak 3 vyučovací hodiny tělesné výchovy týdně.
NE – studenti mají hodiny tělesné výchovy rádi a tři hodiny týdně by uvítali.

VP3: Studenti berou hodiny tělesné výchovy jako odpočinkové hodiny.
ANO – hodiny tělesné výchovy jsou brány studenty jako příjemné zpestření školního dne.

7 ŘÍZENÝ ROZHOVOR S PEDAGOGY TĚLESNÉ VÝCHOVY

Řízený rozhovor byl veden s pedagogem tělesné výchovy Všeobecného a sportovního gymnázia ve Vimperku na počátku září 2021. Záměrně autorka nebude uvádět jméno pedagoga, který jí poskytl tento rozhovor. Rozhovor si autorka předem písemně připravila a nahrávala na záznamník, nikterak odpovědi neupravovala. Jedná se o autentický přepis rozhovoru. Celý rozhovor trval 15 minut.

Výzkumné otázky:

1. VO1: Je cílem TV rozvoj tělesných dovedností a schopností?
2. VO2: Musí se pedagog chystat přípravy na hodiny TV?

1 Jaký je Váš věk?

„Jak jste mi ukazovala dotazník, co máte připravený pro naše studenty, tak spadám do kategorie 55 let a více.“

2 Jste muž nebo žena?

„Jsem žena.“

1 Jak dlouho učíte tělesnou výchovu?

„Tělocvik učím od té doby, co jsem dodělala vysokou školu, teoreticky 31 let, ba ne, musím od toho odečíst dvě mateřské, takže 25 let.“

2 Jak je podle Vás možné dosáhnout lepší pohybové úrovně, lepšího přístupu a zdravému způsobu života u dětí a mládeže?

„Musím říct, že poslední roky byly pro nás učitele velmi náročné. Děti na tom byly ještě hůř než my. Je strašně vidět, jak studenti zlenivěli, a bohužel musím konstatovat, že i dost přibrali. Vše začíná a končí v rodině, pokud rodiče nejsou dobrým příkladem pro své děti, tak to ani nelze moc očekávat u dětí. Pokud jsou děti vedeny již od útlého dětství k pohybu, je to také vidět na hodinách tělocviku. Jsou na tom mnohem lépe než děti, které nic nedělají a sedí jen u mobilů, anebo počítačů. Zdravý životní styl, nebo jak vy říkáte zdravý způsob života, je teď docela velký trend a já to kvituji. Přijde mi, že spíše děvčata se snaží dodržovat

zdravý životní styl, chtějí se libit, ale i kluci se o to snaží. Myslím, že je to dáno osvětou. Jak ale říkám, vše začíná a končí v rodině.“

3 Berou Vaši kolegové tělesnou výchovu jako důležitý předmět?

„Teď budu hodně upřímná, jsem ráda, že učím na tomto gymnáziu, kde je tělesná výchova brána jako důležitý předmět. Nemyslím si však, že je to takto bráno i na jiných gymnáziích, která jsou ryze všeobecná.“

4 Kolik času strávíte přípravou na jednu hodinu tělesné výchovy?

„Má příprava na hodiny tělocviku souvisí s typem dětí ve třídě, ale i když učím už pěknou řádku let, vždy se připravuji. Myslím, že příprava mi zabere tak 10 minut na jednu hodinu. Pořád si píšu poznámky, co jsem v jaké třídě odučila, na co se mám soustředit.“

5 Jak se udržujete v kondici?

„Sport je moje vášeň, že v podstatě každý den. Vedu cvičení v Sokole pro malé děti. Sama chodím cvičit do posilovny, snažím se třikrát týdně běhat. V zimě lyžuji a běhám na běžkách. Takže si myslím, že se udržuji v kondici docela dost. I má práce mě neustále nutí se hýbat, abych nezakrněla.“

6 Je pro Vás důležité se sebevzdělávat?

„Učím se celý život. I tělesná výchova se neustále vyvíjí, děti jsou jiné. Je hodně důležité slyšet i názory jiných odborníků v oblasti tělesné výchovy. Jsou i jiné druhy sportu, které děti chtějí zkusit, a my učitelé musíme jít neustále s dobou, prostě se nedá učit, tak, jak když jsem nastoupila po škole. To byly na všechno tabulky, přesný postup, jak má hodina vypadat. Dnes bych řekla, že je vše zábavnější, i když určitá pravidla se musí dodržovat neustále.“

7 Hledáte si nějaké kurzy sebevzdělávání, anebo Vám je nabízí škola, případně jiná instituce?

„Tady musím říci, že je to tak 50 % na 50 %. Mám docela mladé kolegy, kteří přichází s novými trendy, a i vedení se stará, abychom nezakrněli.“

7.1 ANALÝZA ROZHOVORU

Autorka by ráda podotkla, že byla příjemně překvapena z rozhovoru s touto učitelkou tělesné výchovy a tím, jak byla otevřená při svých odpovědích. Nejprve si

autorka myslela, že uslyší nějaké zkostnatělé odpovědi na její otázky, ale opak byl pravdou. Při tomto rozhovoru si autorka uvědomila, že tělesná výchova není jen taková oddechová hodina pro studenty, ale je to cílený rozvoj jejich tělesných dovedností a schopností, ale také motoriky pohybu.

Tento rozhovor ji také vedl k zamyšlení, že hodiny se musí individuálně připravovat nejen k věku studentů, ale na základě jejich jednotlivých schopností. V dnešní době, kdy bohužel děti ztrácejí svůj přirozený pohyb, jsou mnohdy hodiny tělesné výchovy jedinou možností, jak je donutit se hýbat.

Zhodnocení:

1. VO1: Je cílem TV rozvoj tělesných dovedností a schopností?

ANO – Hodiny tělesné výchovy se i podílí na rozvoji motoriky pohybu.

2. VO2: Musí se pedagog chystat přípravy na hodiny TV?

ANO – Každá třída má jiné dovednostní schopnosti, na které musí být pedagog připraven.

ZÁVĚR

Ve své závěrečné práci se autorka zabývala problematikou didaktiky tělesné výchovy na nižším gymnáziu, konkrétně tématem, zda se odlišují přístupy a metody jednotlivých pedagogů dle věku.

Práce je rozdělena na dvě části. V první, teoretické části, autorka čerpala z dostupné odborné literatury. Tato část práce má převážně kompilační charakter. Ve druhé, praktické části, jejíž jádro tvoří dotazníkové šetření a rozhovor s konkrétním pedagogem na Všeobecném a sportovním gymnáziu ve Vimperku, se autorka pokusila potvrdit, či vyvrátit výzkumné předpoklady, jež si stanovila na začátku práce.

Pedagogové vedou hodiny rozdílně, starší pedagogové požadují ve svých hodinách větší řád, dbají na úvodní nástup a dodržování zaběhnutých schémat hodiny. U mladších pedagogů se objevuje tendence, aby si žáci mohli sami stanovit obsah hodiny. Starší učitelé vždy žákům na začátku výuky sdělují náplň a strukturu hodiny. Všichni pedagogové se snaží o pestrý obsah výuky, vše přizpůsobují individuálním schopnostem žáků. Byť mnozí učí již dlouhou dobu, snaží se používat nových metod, individuálně se vzdělávají ve svém oboru a udržují se ve výborné fyzické kondici. Ve vztahu ke sportu a k tělesným aktivitám se snaží být svým žákům dobrým příkladem.

Nepotvrdilo se, že žáci nechtějí více jak 3 vyučovací hodiny tělesné výchovy týdně. Většina žáků by si naopak přála větší množství hodin tělesné výchovy. Na hodiny tělesné výchovy se těší a baví je. Menší procento studentů naopak tělesnou výchovu nemá rádo, to může souviset i s životním stylem, jež si žáci přinášejí ze svých rodin. Menšina žáků považuje tělesnou výchovu za rovnocenný předmět k ostatním hodinám na gymnáziu.

Studenti chápou hodiny tělesné výchovy jako odpočinkové. Výsledek je pochopitelný a očekávaný. Většina vyučovacích hodin má naukový charakter, je vyžadována pozornost, soustředění a používání myšlenkových operací. Tělesná výchova je pak pro žáky, již mají návyky pohybových aktivit, vítaným zpestřením. Pro některé žáky jsou to jediné hodiny zvýšené fyzické aktivity. Z rozhovoru s pedagogem vyplynulo, že někteří žáci nemají základní pohybové návyky. Tito žáci pak nemají kladný vztah k tělesné výchově a na hodiny se netěší.

Z celého dotazníkového šetření v autorce převažuje kladný pocit, neboť pedagogové tělesné výchovy, bez rozdílu věku, se snaží nabízet žákům pestré hodiny, do svých hodin začleňují i nové a v dnešní době populární sporty. Optimisticky zní i odpovědi pedagogů, že se většina žáků, zejména dívek, zajímá o zdravý životní styl. To je v dnešní době, poznamenané pandemií Covid – 19, pozitivní zjištění.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

FRÖMEL, K., NOVOSAD, J. a SVOZIL, Z.: *Pohybová aktivita a sportovní zájmy mládeže*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999. ISBN 80-7067-945-X.

FRÖMEL, K.: *Efektivita výchovně vzdělávacího procesu v tělesné výchově*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1987.

HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.

MALÁ, H.: *Biologie dítěte a dorostu*. Praha: Univerzita Karlova, 1980.

MITÁŠ, J. a FRÖMEL, K.: *Pohybová aktivita české dospělé populace v kontextu podmínek prostředí*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2013. ISBN 978-80-244-3990-7.

KARÁSKOVÁ, V. ed.: *Kapitoly z teorie a didaktiky aplikované tělesné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. Sborníky. ISBN 80-244-1078-8.

LINC, R. a HAVLÍČKOVÁ, L.: *Biologie dítěte a dorostu*. 3., přeprac. vyd. Praha: SPN, 1989.

RYCHTECKÝ, A. a FIALOVÁ, L.: *Didaktika školní tělesné výchovy*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-659-7.

SVOBODA, B.: *Stručná pedagogika sportu*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-842-5.

VILÍMOVÁ, V.: *Didaktika tělesné výchovy*. Vyd. 2., přeprac., (1. vyd. v MU). Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4936-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

<https://slidetodoc.com/pednka-z-didaktiky-tv-2-didaktick-proces-v/>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1 Systém didaktického procesu ve školní tělesné výchově	19
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 Jakého jste pohlaví?	27
Tabulka 2 Jakou třídu navštěvujete?	27
Tabulka 3 Kolik je Vašemu učiteli přibližně let?	28
Tabulka 4 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	29
Tabulka 5 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	30
Tabulka 6 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy?	31
Tabulka 7 Máte rádi tělesnou výchovu?	32
Tabulka 8 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 25–40 let	34
Tabulka 9 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 41–55 let	35
Tabulka 10 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 55 a více let	36
Tabulka 11 Chtěli byste mít více hodin tělesné výchovy?	36
Tabulka 12 Zajímá Tě zdravý životní styl?	37
Tabulka 13 Je pro Tebe tělesná výchova odpočinkový předmět?	38

Seznam grafů

1 Graf Jakého jste pohlaví?	26
2 Graf Kolik je Vašemu učiteli přibližně let?	27
3 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 25–40 let	28
4 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 41–55 let	30
5 Graf Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 55 let a více	31
6 Graf Máte rádi tělesnou výchovu?	32
7 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 25–40 let	33
8 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 41–55 let	34
9 Graf Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 55 a více let	35
10 Graf Chtěli byste mít více hodin tělesné výchovy?	36
11 Graf Zajímá tě zdravý životní styl?	37
12 Graf Je pro Tebe tělesná výchova odpočinkový předmět?	38

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Rozhovor	I
Příloha B – Dotazník.....	II

Příloha A – Rozhovor

- 1 Jaký je Váš věk?
- 2 Jste muž nebo žena?
- 3 Jak dlouho učíte tělesnou výchovu?
- 4 Jak je podle Vás možné dosáhnout lepší pohybové úrovně, lepšího přístupu a zdravého způsobu života u dětí a mládeže?
- 5 Berou Vaši kolegové tělesnou výchovu jako důležitý předmět?
- 6 Kolik času strávíte přípravou na jednu hodinu tělesné výchovy?
- 7 Jak se udržujete v kondici?
- 8 Je pro Vás důležité se sebevzdělávat?
- 9 Hledáte si nějaké kurzy sebevzdělávání, anebo Vám je nabízí škola, případně jiná instituce?

Příloha B – Dotazník

- 1 Jakého jste pohlaví?
 - a Mužského
 - b Ženského
- 2 Jakou třídu navštěvujete?
 - a Prima
 - b Sekunda
 - c Tercie
 - d Kvarta
 - e Kvinta
- 3 Kolik je Vašemu učiteli přibližně let?
 - a 25–40 let
 - b 41–55 let
 - c 56 a více let
- 4 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 25–40 let
 - a Začínáme nástupem a hlášením
 - b Nezačínáme nástupem a hlášením
 - c Učitel nám řekne obsah hodiny
 - d Učitel nám neřekne obsah hodiny
 - e Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne
 - f Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat
 - g Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)
 - h Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)
 - i Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy
- 5 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 41–55 let
 - a Začínáme nástupem a hlášením
 - b Nezačínáme nástupem a hlášením
 - c Učitel nám řekne obsah hodiny
 - d Učitel nám neřekne obsah hodiny
 - e Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne
 - f Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat
 - g Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)
 - h Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)

- i Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy
- 6 Jak probíhají hodiny tělesné výchovy? Učitel 55 a více let
- a Začínáme nástupem a hlášením
 - b Nezačínáme nástupem a hlášením
 - c Učitel nám řekne obsah hodiny
 - d Učitel nám neřekne obsah hodiny
 - e Jak kdy, někdy nám řekne obsah hodiny, jindy ne
 - f Nechá volbu vždy na nás, co bychom chtěli dělat
 - g Hodiny jsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)
 - h Hodiny nejsou přizpůsobeny počasí (jsme venku, i v tělocvičně)
 - i Děláme jak gymnastiku, míčové sporty, cvičení, testy
- 7 Máte rádi tělesnou výchovu?
- a Ano
 - b Ne
- 8 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 25–40 let
- a Líbí se mi a moc
 - b Líbí se mi
 - c Je to předmět jako jakýkoliv jiný
 - d Je mi to jedno
 - e Nelíbí
 - f Nesnáším hodiny tělesné výchovy
- 9 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 41–55 let
- a Líbí se mi a moc
 - b Líbí se mi
 - c Je to předmět jako jakýkoliv jiný
 - d Je mi to jedno
 - e Nelíbí
 - f Nesnáším hodiny tělesné výchovy
- 10 Jak se Vám líbí hodiny tělesné výchovy s vaším učitelem? Učitel 55 a více let
- a Líbí se mi a moc
 - b Líbí se mi
 - c Je to předmět jako jakýkoliv jiný
 - d Je mi to jedno
 - e Nelíbí

f Nesnáším hodiny tělesné výchovy

11 Chtěli byste mít více hodin tělesné výchovy?

a Ano

b Ne

12 Zajímá tě zdravý životní styl?

a Ano

b Ne

c Je mi to jedno

13 Je pro Tebe tělesná výchova odpočinkový předmět?

a ano

b ne

c je to předmět jako jakýkoliv jiný

d nepřemýšlel/a jsem nad tím

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Barbara Koukalová

Název kurzu: CŽV: DOPLŇUJÍCÍ PEDAGOGICKÉ STUDIUM 2020–2021

Název práce: Didaktika tělesné výchovy a sportu na nižším stupni gymnázia

Rok: 2021

Počet stran textu bez příloh:42

Celkový počet stran příloh:4

Počet titulů českých použitých zdrojů: 10

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 1

Počet ostatních zdrojů:0